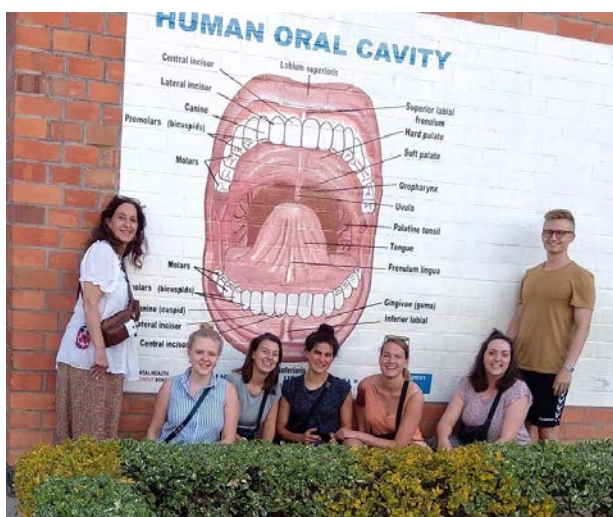

Rejseberetning – Rwanda 18

Fredag d. 29/6 rejste vores hold på dentalmission til Rwanda, hvor vi de næste to uger skulle arbejde i det sydlige område Nyamagabe. Vi var i alt 8 personer, der blev udsendt med TUG i denne omgang, og vi var en blanding af tandlæger, tandlægestuderende og tandplejere. Vi boede i et gæstehus i en SOS Børneby og arbejdede i det lokale sundhedscenter. Vi fik etableret en lille tandlægeklinik, som bestod af et lille rum med i alt 6 "tandlægestole" samt et område med instrumenter og en lille autoklave.

Den første arbejdsdag var en masse mennesker, både børn og voksne, mødt op for at få behandlet deres tandsmerter. Til at starte med bliver patienten screenet, hvorefter vedkommende kan behandles. Den typiske behandling er ekstraktion af tanden, og efter 9 dage med utallige ekstraktioner, er vi blev ret hærdede i netop denne behandling. Alle patienter fik udleveret en tandbørste og tandpasta og blev instrueret i brug af disse. Vi oplevede et ekstremt behov for at skabe opmærksomhed omkring tandbørstning. Vi blev bekræftet i, at profylaktiske tiltag er væsentlige og virkelig nødvendige ikke mindst grundet de mange unge mennesker vi tilså. Til at hjælpe os havde vi vores uvurderlige tolke, som både var fantastiske til at hjælpe os, men også til at berolige børn såvel som voksne. Der blev både

sunget sange og pustet sæbebobler under behandlingerne af særligt de helt små børn, og generelt så klarede patienterne det rigtig flot.

At behandle patienter i Rwanda er noget helt andet end i Danmark. Forholdene er mere primitive, da vi ikke havde adgang til spytsug, lyslamper, roterende instrumenter, røntgen mv., så man lærer at blive kreativ og tænke alternativt i forhold til behandlingerne. Arbejdsstillingerne er endvidere ikke særlig ergonomisk korrekte, så ryg og skuldre havde godt af nogle udtrækningsøvelser. Anatomien af patienternes tænder og kæbeknogle er også meget anderledes, end det vi er vant til. Tænderne er større og har længere rødder, så de sidder rigtig godt fast i knoglen – vi har i hvert fald fået gode armmuskler efter denne dentalmission.

En typisk dag begyndte kl. 8.00 efter morgenmad, hvor vi blev kørt til sundhedscenteret. Her begyndte vores to tandplejere at screene patienterne, som derefter blev sendt til behandling. Vi screenede patienterne mht. alder, køn, sygdomme, medicin og smerter. Vi arbejdede ca. til kl. 12.30-13.00, hvorefter vi blev kørt til hjem til frokost, hvor det var skønt at få

noget energi til resten af dagen. Kl. 14.00 blev vi kørt retur til sundhedscentret, hvor vi fortsatte med arbejdet. Arbejdsdagen sluttede omkring kl. 17.00, hvor vi alle var ganske trætte efter en hård dags arbejde. Om eftermiddagen var vores to tandplejere typisk ude på skoler og instruere i tandbørstning og undervise i profylakse. Her var det både eleverne, men også deres undervisere, der blev hjulpet til korrekt tandbørstning.

Den første arbejdsuge gik hurtigere end forventet, og før vi fik set os om, var det weekend. Vi var så heldige at blive inviteret med til bryllup om lørdagen, hvilket var en fuldstændig fantastisk oplevelse. Vi skulle have deres traditionelle dragt, *mushanana*, på, og vi fik købt en traditionel gave til brudeparret.

Der var både sang og dans og forhandlinger om brudens medgift, og ingen af os på holdet ville være denne kæmpe oplevelse foruden. Om søndagen var vi ude at besøge en lokal kaffeplantage, hvor vi både fik set selve kaffeplanterne, men også hvordan kaffebønnerne bliver håndsorteret og tørret i solen. Vi besøgte desuden en handcraft butik, hvor både kurve, tasker, skåle, trommer og en masse andet nips blev købt med hjem.

Anden og sidste arbejdsuge for vores vedkommende begyndte, og vi havde på dette tidspunkt fundet en god rutine i vores daglige arbejde. En af morgenerne besøgte vi en "rigtig" tandklinik, som var en del af det lokale hospital i en by nær Nyamagabe. Klinikken bestod af to små lokaler med en tandlægestol i hver, hvoraf det kun var den ene stol, der havde lys. Der var adgang til roterende instrumenter, og der var også røntgen. Da vi ikke havde adgang til røntgen på sundhedscentret, havde vi besluttet, at vi ikke ville behandle 8-8 pga. for stor risiko for skade på omkringliggende anatomiske

strukturer. Alle patienter med smerte i 8-8 blev derfor henvist til denne tandklinik.

Før vi fik set os om, var anden arbejdsuge slut, og den sidste aften holdt vi en stor middag for både tolke, koordinatore og ansatte hos SOS Børnebyen, og vi fik snakket og hygget, inden vi tog retur til hovedstaden og skulle hjem til Danmark. Dentalmissionen har været en uforglemmelig oplevelse, og vi har alle lært utrolig meget fagligt, men det har også været lærerigt rent personligt. Vi har lært hinanden og nye mennesker at kende, og vi har besøgt et af de smukkeste lande i verden.

Tusind tak for Jeres bidrag, som har gjort vores arbejde muligt!

Bedste hilsener ,

Julie Marie Jaroszewski

Julie Hornung